Suomen Lähienergialiiton lausunto: Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma vuoteen 2030

31.5.2017

Suomen Lähienergialiitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030.

Liiton näkemyksen mukaan on tärkeää, että ilmastolakiin perustuvia suunnitelmia laaditaan huolellisesti, kattavasti ja kunnianhimoisesti. Näin politiikasta tulee pitkäjänteistä, ennakoitavaa ja ilmastonmuutoksen hillintään kykenevää.

Suunnitelmassa todetaan, että Pariisin sopimuksessa määritellyt pitkän aikavälin tavoitteet edellyttävät nyt tehtyjä tarkasteluja pidemmälle meneviä päästövähennyksiä. Lähienergialiitto pitääkin tärkeänä, että lähiaikoina ryhdytään tekemään lisäanalyysejä mahdollisuuksista uusin ratkaisuin nopeuttaa päästövähennyksiä jo 2020- ja 2030-luvuilla.

Suunnitelma painottuu liikenteen päästöjen vähentämiseen. Tälle alueelle on suunniteltu eniten lisätoimia. Kolmesta hahmotellusta toimenpidekokonaisuudesta suurin vähennystavoite on asetettu fossiilisten polttoaineiden korvaamiseen biopolttoaineilla. Sen lisäksi edistetään vähäpäästöistä liikennettä kuten flexifuel-, sähkö- ja kaasuautoilua sekä liikennejärjestelmän energiatehokkuutta.

Lähienergialiiton näkemyksen mukaan suunnitelmassa tulisi asettaa enemmän painoarvoa ja lisätä konkreettisuutta liikennejärjestelmän tehokkuuden parantamiseen edistämällä kävelyä, pyöräilyä, joukkoliikennettä, raideliikennettä, autojen yhteiskäyttöä ja kaiken kaikkiaan liikkumista palveluna. Näin voidaan päästä henkilöautoilla tehtävän liikennesuoritteen selvään pienenemiseen.

Lähienergialiitto korostaa, että liikenteen päästöjen vähentämisessä on kiinnitettävä huomiota myös lähipäästöihin ja meluun. Siksi sähköisen liikenteen edistämiseen erityisesti kaupungeissa tulisi kiinnittää suunnitelmaa enemmän huomiota. Kaasuautoilun edistäminen palvelee samaa päämäärää ja se lisää myös maatalouden päästövähennyksiä luomalla biokaasun tuotannolle maksukykyistä kysyntää. Myös työkoneiden osalta biokaasun ja sähkön käyttöä tulisi edistää. Flexifuel-, sähkö- ja biokaasuautojen määrän lisääntymisen tavoitetaso tulisi nostaa kaksinkertaiseksi nykyisestä tavoitetasosta.

Rakennusten erillislämmityksestä peräisin olevista päästöistä suurin osa syntyy öljylämmityksestä. Suunnitelman mukaan valtionhallinto luopuu toimitilojensa öljylämmityksestä vuoteen 2025 mennessä ja kaikkia julkisia toimijoita kannustetaan samaan. Erityisesti toive kohdistuu kuntiin, koska julkisten rakennusten öljynkäytöstä yli 90 % on kuntien vastuulla. Sen lisäksi todetaan, että lämmityspolttoaineiden energiaverojen hiilidioksidikomponenttia voitaisiin korottaa. Lähienergialiitto haluaisi nopeuttaa öljylämmitysten korvaamista muilla ratkaisuilla ja esittää harkittavaksi tähän tarkoitukseen myös investointitukea vähävaraisille kansalaisille. Investointituki on budjettineutraali, koska se palautuu valtiolle takaisin arvonlisäveron muodossa.

Ohjelmassa kiinnitetään huomiota pellettien ja klapien pienpoltosta aiheutuvien päästöjen vähentämiseen. Lähienergialiiton näkemyksen mukaan kotimaiset vähäpäästöiset tulisijat ja

pellettikattilat antavat tähän hyvät mahdollisuudet ja siksi on syytä selvittää vielä tarkemmin tulisiko normivaatimuksia kiristää, laitteiden ympäristömerkintöjä selkiyttää ja lisätä resursseja kuluttajien informoimiseen.

Suunnitelman mukaan jatkossa pyritään parantamaan energiatehokkuutta ja edistetään uusiutuvan energian käyttöä olemassa olevassa rakennuskannassa. Kovin paljon uutta konkretiaa tässä ei kuitenkaan esitetä. Lähienergialiiton näkemyksen mukaan energiatehokkuusvaatimuksiin pitäisi kiinnittää enemmän huomiota pelkkien vapaaehtoissopimusten ja informaatio-ohjauksen lisäksi. Lähienergialiitto kiinnittää myös huomiota siihen, että aurinkolämpö- ja sähköratkaisuja ei mainita koko suunnitelmassa, vaikka niillä on jatkossa nykyistä olennaisesti suurempi merkitys rakennusten energiakäytön puhdistamisessa hybridiratkaisujen osina.

Suomen Lähienergialiitto edistää uusiutuvaa energiaa sekä energian tehokasta ja älykästä käyttöä erityisesti lähellä kuluttajaa olevissa rakennusten ja liikenteen hajautetuissa ratkaisuissa. Nopeuttamalla energiamurrosta, eli siirtymistä fossiilisista uusiutuviin energialähteisiin, on mahdollista parantaa Suomen taloustilannetta, lisätä työllisyyttä ja samalla saavuttaa Suomelle mm. Pariisin ilmastosopimuksesta nousevat kunnianhimoiset tavoitteet.

Lähienergialiiton tekee työtä sen eteen, että mahdollisimman monet tahot – energian käyttäjät, tuottajat sekä alalle teknologiaa ja palveluja tarjoavat yritykset – yhdessä edistävät energiamurrosta. Lähienergialiitto pyrkii erityisesti edistämään energian käyttäjien aktivoitumista investoimaan uusiin innovatiivisiin ratkaisuihin. Tavallisten kansalaisten lisäksi yhä useampi yritys ja julkinen toimija on sitoutunut ottamaan käyttöön energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa lisääviä ratkaisuja. On myös perinteisten energiayhtiöiden edun mukaista nopeuttaa muutosta eikä jäädä suojelemaan vanhentuneita rakenteita. Valtion ja kuntien taloudet ovat tiukoilla ja siksi yksityiset investoinnit ovat entistä tärkeämpiä.

Osallistamisessa tärkeää on ottaa kuluttajat mukaan kertomalla asioista ymmärrettävässä, tarjota mahdollisuus tutustua konkreettisesti ja kokeilla puhtaan energian palveluita. Lähienergialiitto järjestää tilaisuuksia ja tapahtumia eri tyyppisille kuluttajille, jossa mainitut asiat toteutuvat.

Lähienergialiitto esittelee viestinnässään puhtaan energian ratkaisuja ja niiden yleistymistä helposti ymmärrettävässä muodossa. Sisältöinä esim. kuluttajia koskevan lainsäädännön muutokset, lämpöpumppujen yleistymistä, eri puhtaan energian ratkaisujen kustannustasojen kehittymisestä.

Lopuksi Lähienergialiitto haluaa korostaa koko lämmityssektorin yhtenäisen tarkastelun merkitystä. Lämmityksen dekarponisaatio tulee olemaan keskeisessä asemassa jatkossa ja asiaa edistäisi, jos rakennusten erillislämmitystä ja kaukolämpöä tarkasteltaisiin myös yhtenä kokonaisuutena, vaikka ne kuuluvatkin päästökaupan suhteen eri sektoreihin. Yhä useammin kuitenkin kaukolämpö ja erillislämmitys esimerkiksi lämpöpumpuin ovat toistensa vaihtoehtoja, varsinkin silloin, jos kaukolämmön fossiilisten polttoaineiden korvaaminen uusiutuvilla polttoaineille on vaikeaa. Geotermisen energian ja lämpöpumppujen merkitys on myös kasvamassa osana kaukolämpöjärjestelmiä.